

บทบาทของหัวหน้าหมวดการศึกษาคณะการบริหารส่วนจังหวัด ในภาคกลาง

นางสาวอุศมา เทศแกน

006698

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2521

ROLES OF THE EDUCATION SECTION CHIEF OF THE PROVINCIAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN THE CENTRAL REGION

Miss Usma Tesgean

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School
Chulalongkorn University

1978

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทของหัวหน้าหมวดการศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดใน
ภาคกลาง

ชื่อนิสิต นางสาวอุศมา เทศแทน

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุสัย

แผนกวิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2520

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงบทบาทของหัวหน้าหมวดการศึกษา ในการบริหารงานเกี่ยวกับการมีความสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานธุรการ การเงิน และบริการ
2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีต่อการปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดการศึกษาในภาคกลาง
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนการศึกษา หัวหน้าหมวดการศึกษา และครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เกี่ยวกับมีความสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานวิชาการและการบริหารงานธุรการ การเงิน และบริการ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยประชากร 3 กลุ่ม คือ หัวหน้าส่วนการศึกษา หัวหน้าหมวดการศึกษา และครูใหญ่ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคกลาง สำหรับหัวหน้าส่วนการศึกษา และหัวหน้าหมวดการศึกษาไม่มีการสุ่มตัวอย่าง มีหัวหน้าส่วน-

การศึกษา 24 คน หัวหน้าหมวดการศึกษา 171 คน ส่วนครูใหญ่ ใช้สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) สุ่มจากจังหวัดตัวอย่าง 6 จังหวัด คือ สระบุรี สมุทรปราการ นนทบุรี นครนายก นครปฐม และฉะเชิงเทรา และใช้วิธีสุ่มแบบเดียวกันสุ่มครูใหญ่มาร้อยละ 15 ของจังหวัดตัวอย่าง ใ้จำนวน 206 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถาม 1 ชุด ซึ่งครอบคลุมบทบาทการบริหารการศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานธุรการ การเงิน และบริการ เป็นแบบสอบถามประเภทปลายเปิด แบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 401 ฉบับ ได้รับคืนมาจำนวน 347 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.53 ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีหาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพของหัวหน้าหมวดการศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคกลาง พบว่า หัวหน้าหมวดการศึกษาส่วนใหญ่มีอายุมาก ปฏิบัติราชการมานาน มีวุฒิค่ากว่าปริญญาตรี เป็นส่วนมาก และผ่านการอบรมด้านบริหารการศึกษามาเพียงหนึ่งถึงสองครั้งเท่านั้น

2. บทบาทและหน้าที่ของหัวหน้าหมวดการศึกษาในการบริหารงานทั้ง 4 ประเภท ประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นสอดคล้องกันว่า หัวหน้าหมวดการศึกษาปฏิบัติงานด้านการศึกษา มีความสัมพันธ์กับชุมชนด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานธุรการ การเงิน และบริการ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ยกเว้นด้านการบริหารงานวิชาการ หัวหน้าส่วนการศึกษาและหัวหน้าหมวดการศึกษา มีความเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง แต่ครูใหญ่เห็นว่าหัวหน้าหมวดการศึกษาปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในเกณฑ์น้อย

3. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนการศึกษา หัวหน้าหมวดการศึกษา และครูใหญ่ ในการปฏิบัติงานทั้ง 4 ประเภทแล้ว หัวหน้าหมวดการศึกษาและครูใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่า หัวหน้าหมวดการศึกษาได้ปฏิบัติงานด้านการบริหารงานธุรการ การเงินและ

บริการ คำนการบริหารงานบุคคล คำนการมีความสัมพันธ์กับชุมชน และคำนการบริหารงาน
 วิชาการ มากเป็นล่ำค้ำย แทห้หนาสวนการศึกษามีความเห็นแตกค่างไปว่าห้หนามหคการ-
 ศึกษาปฏิบัติงำนมากเป็นล่ำค้ำย ค้งนี้คือ คำนการบริหารงานธุรการ การเงิน และบริการ คำน
 การมีความสัมพันธ์กับชุมชน คำนการบริหารงานบุคคลและคำนการบริหารงานวิชาการ

4. ปัญหาและอุปสรรคค่าง ๆ ที่ห้หนามหคการศึกษาประสบในการบริหารงานคือ
 ไม่มีอำนาจในการค้ค้ลสินใจสั่งการ งบประมณที่ไค้รับไม่เพียงพอ ชาคบุคคลากรช่วยเหลือใน
 การปฏิบัติงำน ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะปฏิบัติงำนบางอย่างให้ไค้ผลค้ และชาคยอนพาคณะใน
 การออกเยี่ยมโรงเรียนและชุมชน.

ศูนย์วิทยพัทยากร
 จุพาลงกรณ์มหาวิทยาลััย

Thesis Title Roles of the Education Section Chief of the
 Provincial Administrative Organization in the
 Central Region

Name Miss Usma Tesgean

Thesis Advisor Mr. Noppongs Bunyajitradulya

Department Educational Administration

Academic Year 1977

ABSTRACT

The Objectives of the Research

1. To study the educational administrative tasks of the Education Section Chief of the Provincial Administrative Organization in the Central Region, especially in the areas of school-community relations, school personnel administration, academic affairs, and the school business, finances and services.
2. To study the administrative problems related to the job performance of the Educational Section Chiefs of the Provincial Administrative Organization.
3. To compare the opinions of the Provincial Education Division Chiefs, Provincial Education Section Chiefs and the principals concerning the four administrative tasks stated above.

Procedures

Data used in this research were gathered from all 24 Provincial Education Division Chiefs, from 171 Provincial Education Section Chiefs of the Provincial Administrative Organization in the Central Region, and from 206 Provincial Elementary School Principals who were selected by simple random sampling to include 15 % from 6 provinces : Saraburi, Samutprakarn, Nonburi, Nakornnayok, Nakorn-pratom and Chacheungsau.

The instruments used in the study consisted of questionnaires in the 4 area tasks of administration : school community relations, school personnel administration, academic affairs, and school business, finance and services. It was designed to include a rating scale and to be open-ended. A total of 347 questionnaires out of 401 copies or 86.53 percent were returned. In analysing the data, percentages, mathematic means, and standard deviations were used.

Findings

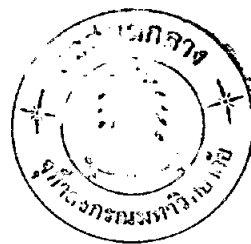
1. Regarding the status of the Provincial found Education Section Chiefs in the Central. Region, it was formal that most of them were older in age, had many years of service, had not yet received the bachelor's degree, and had only one or two opportunities for, in-service training in educational administration.

2. All three groups of the population agreed that the Provincial Education Section Chiefs had performed their roles and responsibilities at a fair level in the areas of the school-community

relations, school personnel administration, and school business, finance and services, Only in the area of academic affairs did the Provincial Education Division Chiefs and the Provincial Education Chiefs agree that they performed at a fair level; the Provincial Elementary School Principals, on the other hand, thought that they performed at a poor level.

3. Regarding of the opinions of the three groups concerning the administrative task performance, the Provincial Education **Section Chiefs and the** Elementary School Principals agreed that the task performed by the Provincial Education Section Chiefs, had performed these jobs from most performed to least performed were: the school business, finance and services; the school personnel administration; the school-community relations and the academic affairs. The Provincial Education Division Chiefs thought that the tasks they performed most to least frequently were : school business, finance and services, school-community relations, school personnel administration, and academic affairs.

4. The problems which the Provincial Education Section Chiefs **faced** in performing their administrative tasks were lacks of authority in making decisions, insufficient financial support, shortage of personnel and time in doing the tasks, and **lack** of vehicles for visiting schools and communities.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดีได้ เพราะได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และช่วยเหลือ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย คันติเมธ และอาจารย์ ดร. ณงค์ บุญมี ได้กรุณาให้คำปรึกษา และแก้ไขแบบสอบถามให้ดียิ่งขึ้น อธิบดีกรมการปกครอง ที่กรุณาออกหนังสือขอความร่วมมือให้ หัวหน้าส่วนการศึกษา หัวหน้าหมวดการศึกษา และครูใหญ่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคกลาง ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของ หัวหน้าหมวดการศึกษา ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความอนุเคราะห์จากอาจารย์ กิติติ พวงเกษม อาจารย์ สุทิน บุญญาภิบาล อาจารย์รัศมี อารพพิทักษ์ และคุณสันต์ ชำพิศ แห่งโรงเรียนราชประชา-สมาสัย ที่ได้ความสะดวกและช่วยเหลือในการจัดทำแบบสอบถาม

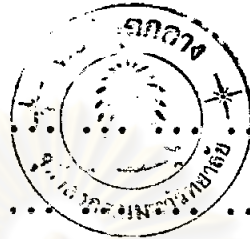
ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับจากทุกท่านที่กล่าวนามมาข้างต้น จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้.

นางสาว อุศมา เทศแกน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ.....	ฎ
มทที่	
1 มทหน้า.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย	9
ข้อจำกัดของการวิจัย	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	11
วิธีดำเนินการวิจัย.....	12
ลำดับชั้นในการ เสนอข้อมูล	13
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด	14
ลักษณะการจัดการศึกษาโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด	16
หน่วยงานที่มีบทบาทต่อการจัดการศึกษาประชาบาล.....	18
กระทรวงมหาดไทยกับการศึกษาประชาบาล	18

ตอนที่ 2	การวิเคราะห์งานบริหารการศึกษาของหัวหน้า	
	หมวดการศึกษา... ..	76
	ความสัมพันธ์กับชุมชน... ..	77
	การบริหารงานบุคคล... ..	85
	การบริหารงานวิชาการ... ..	94
	การบริหารงานธุรการ การเงินและบริการ... ..	102
	ลำดับการปฏิบัติงานบริหารการศึกษาของหัวหน้า	
	หมวดการศึกษา... ..	108
ตอนที่ 3	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มประชากรที่ตอบ	
	แบบสอบถามปลายเปิด... ..	110
	กลุ่มหัวหน้าส่วนการศึกษา... ..	110
	กลุ่มหัวหน้าหมวดการศึกษา... ..	111
	กลุ่มครูใหญ่... ..	113
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ... ..	116
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย... ..	116
	วิธีดำเนินการวิจัย... ..	116
	การเก็บรวบรวมข้อมูล... ..	117
	การวิเคราะห์ข้อมูล... ..	117
	สรุปผลการวิจัย... ..	118
	อภิปราย... ..	122
	ข้อเสนอแนะ... ..	127
	บรรณานุกรม... ..	128
	ภาคผนวก... ..	134
	ประวัติผู้เขียน... ..	174

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1	71
2	72
3	74
4	75
5	77
6	85
7	94
8	102
9	109